

Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie

(kształcenie według podstawy programowej z 2017 r.)

***Opiekun w domu pomocy społecznej
341203***

 **CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

Warszawa 2017

Informator opracowała Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie
we współpracy z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Łomży.

Układ graficzny © CKE 2017

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Spis treści

Wstęp	4
Informacje o zawodzie	6
1. Zadania zawodowe	6
2. Wyodrębnienie kwalifikacji w zawodzie	6
3. Możliwości kształcenia w zawodzie	6
Wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań	7
Kwalifikacja MS.06 Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej	7
1. Przykłady zadań do części pisemnej egzaminu	7
2. Przykład zadania do części praktycznej egzaminu oraz kryteria oceniania	12
Podstawa programowa kształcenia w zawodzie	14

WSTĘP

Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie jest podzielony na dwie części:

- pierwsza zawiera informacje ogólne o zawodzie oraz możliwości dalszego kształcenia w zawodzie, uzupełniania wykształcenia w różnych formach,
- druga zawiera wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań oraz podstawę programową dla zawodu.

Do każdej kwalifikacji, do każdego zestawu efektów kształcenia, zostały wybrane umiejętności reprezentatywne dla zawodu. Do tych umiejętności przypisano najważniejsze wymagania ogólne jako rozwinięcia oraz zamieszczono przykładowe zadanie z podaną odpowiedzią prawidłową.

Zamieszczony jest również przykład zadania do części praktycznej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji w zawodzie.

Zadania w informatorze nie wyczerpują wszystkich przykładowych zadań, które mogą wystąpić w arkuszach egzaminacyjnych. Informator nie może być główną wskazówką do planowania procesu kształcenia w zawodzie, a kształcenie powinno odbywać się zgodnie z programami nauczania opracowanymi według obowiązującej podstawy programowej kształcenia w zawodzie.

Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie jest przeprowadzany:

- a. z zakresu danej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub w zawodach zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego,
- b. na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

Przez kwalifikację w zawodzie należy rozumieć wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza świadectwo wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną, po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie jednej kwalifikacji.

Część pisemna egzaminu trwa 60 minut i przeprowadzana jest w formie testu składającego się z 40 zadań zamkniętych, zawierających cztery odpowiedzi do wyboru, z których tylko jedna jest prawidłowa. Można uzyskać max. 40 punktów. Część pisemna egzaminu jest przeprowadzana z wykorzystaniem elektronicznego systemu przeprowadzania egzaminu lub arkuszy i kart odpowiedzi.

Część praktyczna egzaminu jest przeprowadzana w formie zadania praktycznego i polega na wykonaniu przez zdającego zadania egzaminacyjnego zawartego w arkuszu egzaminacyjnym na stanowisku egzaminacyjnym. Część praktyczna egzaminu jest przeprowadzana według modelu (formy):

- a. w (wykonanie) – gdy rezultatem końcowym jest wyrób lub usługa,
- b. wk (wykonanie przy komputerze) – gdy rezultatem końcowym jest wyrób lub usługa, uzyskana z wykorzystaniem komputera,
- c. d (dokumentacja) – gdy jedynym rezultatem końcowym jest dokumentacja,
- d. dk (dokumentacja przy komputerze) – gdy jedynym rezultatem końcowym jest dokumentacja uzyskana z wykorzystaniem komputera.

Oczekiwane rezultaty zadania podlegają ocenie przez egzaminatora w trakcie trwania egzaminu lub po jego zakończeniu, zgodnie z podanymi kryteriami.

Przed przystąpieniem do dalszej lektury *Informatora* warto zapoznać się z ogólnymi zasadami obowiązującymi na egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie od roku szkolnego 2017/2018. Są one określone w ustawie o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz.1943 ze zm.) oraz w *rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie* oraz w formie skróconej w części ogólnej *Informatora o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie od roku szkolnego 2017/2018*, dostępnego na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (www.cke.edu.pl) oraz na stronach internetowych okręgowych komisji egzaminacyjnych.

INFORMACJE O ZAWODZIE

1. Zadania zawodowe

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie **opiekun w domu pomocy społecznej** powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) rozpoznawania i oceniania stanu funkcjonowania fizycznego, psychicznego i społecznego osoby podopiecznej;
- 2) opracowywania indywidualnego planu procesu pomocy i opieki dla osoby podopiecznej przebywającej w instytucji opiekuńczo-leczniczej, uwzględniającego poziom możliwości psychofizycznych osoby podopiecznej oraz zasoby instytucji;
- 3) sprawowania opieki nad osobą podopieczną niesamodzielną, niepełnosprawną lub przewlekle chorą oraz udzielanie jej wsparcia emocjonalnego;
- 4) utrzymywania sprawności i aktywizowanie podopiecznych we współpracy z zespołem terapeutycznym;
- 5) wspierania oraz motywowania osoby podopiecznej do podejmowania aktywnych form spędzania czasu wolnego umożliwiających samorealizację, rozwijających zainteresowania i usprawniających psychofizycznie oraz społecznie.

2. Wyodrębnienie kwalifikacji w zawodzie

W zawodzie **opiekun w domu pomocy społecznej** wyodrębniono jedną kwalifikację.

Numer kwalifikacji (kolejność)	Symbol kwalifikacji z podstawy programowej	Nazwa kwalifikacji
K1	MS.06	<i>Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej</i>

3. Możliwości kształcenia w zawodzie

Od roku szkolnego 2017/2018 kształcenie w zawodzie **opiekun w domu pomocy społecznej** jest realizowane w klasach pierwszych 2-letniej szkoły policealnej.

WYMAGANIA EGZAMINACYJNE Z PRZYKŁADAMI ZADAŃ

Kwalifikacja K1

MS.06 Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej

1. Przykłady zadań do części pisemnej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji *MS.06 Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej*

1.1. Organizowanie prac opiekuńczo-wspierających u osoby podopiecznej

Umiejętność 6) rozpoznaje potrzeby i problemy osoby podopiecznej, na przykład:

- rozpoznaje potrzeby opiekuńcze osoby podopiecznej;
- rozpoznaje sytuację społeczną oraz warunki życia osoby podopiecznej;
- rozpoznaje potrzeby zapewniania higieny osobistej osoby podopiecznej.

Przykładowe zadanie 1.

Zachowanie podopiecznej, polegające na żądaniu stałej obecności opiekunki lub innej osoby przy sobie, zostawianiu otwartych drzwi podczas toalety w łazience, zamykaniu drzwi wejściowych na klucz, może świadczyć o niezaspokojonej potrzebie

- A. szacunku.
- B. przynależności.
- C. bezpieczeństwa.
- D. kontaktów społecznych.

Prawidłowa odpowiedź: C.

Umiejętność 7) opracowuje plan pomocy i procesu opieki nad osobą podopieczną, na przykład:

- 1) określa termin opracowania indywidualnego planu wsparcia dla mieszkańca domu pomocy społecznej;
- 2) planuje opiekę nad osobą niepełnosprawną fizycznie lub umysłowo, unieruchomioną;
- 3) planuje higienę otoczenia osoby podopiecznej.

Przykładowe zadanie 2.

W jakim terminie od przyjęcia mieszkańca do domu pomocy społecznej powinien być przygotowany indywidualny plan wsparcia mieszkańca?

- A. 7 dni.
- B. 30 dni.
- C. 4 miesięcy.
- D. 6 miesięcy.

Prawidłowa odpowiedź: D.

Umiejętność 9) współpracuje z członkami zespołu terapeutycznego, na przykład:

- określa specjalistę, z którym będzie współpracować przy podopiecznym niewidomym;
- dobiera specjalistów do zespołu terapeutycznego, uwzględniając potrzeby, problemy osoby podopiecznej;
- koreluje indywidualny plan wsparcia osoby podopiecznej z zespołem terapeutycznym.

Przykładowe zadanie 3.

Opiekun pracuje w domu pomocy społecznej dla niewidomych. Chcąc kompleksowo zaplanować działania opiekuńcze wobec podopiecznego, opiekun może liczyć na pomoc specjalisty z zakresu pedagogiki specjalnej, którym jest

- A. pracownik socjalny.
- B. surdopedagog.
- C. tyflopédagog.
- D. psycholog.

Prawidłowa odpowiedź: C.

1.2. Wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających u osoby podopiecznej

Umiejętność 6) dobiera metody, techniki i narzędzia do wykonywanych czynności opiekuńczych i higienicznych osoby podopiecznej, na przykład:

- dobiera udogodnienia w ułożeniu podopiecznej leżącej;
- dobiera metody, techniki ułożeniowe stosowane w czynnościach pielęgnacyjnych osoby podopiecznej;
- klasyfikuje narzędzia do metod, technik, czynności opiekuńczych i higienicznych osoby podopiecznej.

Przykładowe zadanie 4.

Pani Ania ma 75 lat i jest osobą leżącą. W ułożeniu Pani Ani na boku należy zastosować następujące udogodnienia:

- A. poduszki, aparat stabilizujący.
- B. wałki, poduszki, małe kółka.
- C. podpórki, klinek, zawieszki.
- D. podpórkę, poduszkę, wałki.

Prawidłowa odpowiedź: B.

Umiejętność 7) wykonuje czynności opiekuńcze i higieniczne u osoby podopiecznej, na przykład:

- określa częstotliwość wykonania czynności higienicznej u osoby leżącej;
- wykonuje toaletę osoby podopiecznej w łóżku;
- wykonuje toaletę osoby podopiecznej pod prysznicem.

Przykładowe zadanie 5.

Myjąc podopiecznego w łóżku należy zachować następującą kolejność:

- A. zęby, twarz, uszy, szyja, kończyna górna dalsza, klatka piersiowa, kończyna górna bliższa, brzuch, plecy, pośladki, kończyny dolne, krocze.
- B. kończyny górne dalsze, dolne bliższe, pośladki, krocze, plecy, brzuch, klatka piersiowa, uszy, szyja, zęby, twarz.
- C. zęby, twarz, uszy, szyja, klatka piersiowa, kończyna górna dalsza, brzuch, pośladki, plecy, kończyny dolne, krocze.
- D. kończyny górne, dolne, pośladki, krocze, plecy, brzuch, klatka piersiowa, uszy, szyja, twarz, zęby.

Prawidłowa odpowiedź: **A.**

Umiejętność 11) prowadzi profilaktykę przeciwoleżynową u osoby podopiecznej, na przykład:

- określa skutek niewłaściwej pielęgnacji osoby podopiecznej ze stwardnieniem rozsianym;
- stosuje skale oceny odleżyn;
- prowadzi paliatywną profilaktykę przeciwoleżynową.

Przykładowe zadanie 6.

Dla leżącego w łóżku podopiecznego ze stwardnieniem rozsianym, pomarszczone prześcieradło może być przyczyną dyskomfortu oraz

- A. trudności w oddychaniu prowadzącym do duszności.
- B. problemów w utrzymaniu prawidłowej pozycji ciała.
- C. zaczerwienienia skóry prowadzącego do odleżyny.
- D. zaburzeń krążenia pochodzenia obwodowego.

Prawidłowa odpowiedź: **C.**

1.3 Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej

Umiejętność 2) pomaga i udziela wsparcia w rozwiązywaniu problemów osobistych i społecznych osoby podopiecznej, na przykład:

- określa sposób udzielania wsparcia osobie podopiecznej;
- prowadzi treningi interpersonalne;
- udziela wsparcia osobie podopiecznej w rozwiązywaniu problemów urzędowych.

Przykładowe zadanie 7.

Podopieczny izoluje się od współmieszkańców i osób z najbliższego otoczenia. Nie potrafi nawiązać bliższych relacji interpersonalnych, często inicjuje sytuacje konfliktowe. Opiekun powinien mu zaproponować

- A. zajęcia z socjoterapii, trening umiejętności społecznych.
- B. spotkanie z lekarzem pierwszego kontaktu.
- C. wizytę u lekarza psychiatry i leczenie.
- D. zmianę domu pomocy społecznej.

Prawidłowa odpowiedź: **A.**

Umiejętność 4) mobilizuje i wspiera osobę podopieczną do aktywności w zależności od jej wieku, stanu jej zdrowia i niepełnosprawności, na przykład:

- określa odpowiednie formy aktywności dla osób podopiecznych przewlekle somatycznie chorych;
- mobilizuje osobę podopieczną do gimnastyki ogólnousprawniającej, z elementami gimnastyki oddechowej;
- wspiera aktywność ruchową osoby podopiecznej.

Przykładowe zadanie 8.

Najbardziej odpowiednim sposobem aktywizacji podopiecznego z alergią na środki chemiczne, chorującego na nadciśnienie tętnicze, będą zajęcia w pracowni

- A. stolarskiej i zajęcia relaksacyjne.
- B. informatycznej i piesze wycieczki.
- C. metaloplastyki i zajęcia na siłowni.
- D. malowania na szkło i prace ogrodnicze.

Prawidłowa odpowiedź: **B.**

Umiejętność 6) pomaga podopiecznemu w korzystaniu z przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności, na przykład

- dobiera odpowiednie przedmioty ortopedyczne;
- pomaga podopiecznemu w nabywaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych;
- wspomaga podopiecznego w pozyskiwaniu środków finansowych z PEFRONU.

Przykładowe zadanie 9.

Podopieczny utyka w czasie chodzenia w wyniku złamania kości udowej lewej nogi. Jego chód powinien być wspomagany przez stosowanie

- A. butów ortopedycznych.
- B. wózka inwalidzkiego.
- C. parapodium.
- D. chodzika.

Prawidłowa odpowiedź: **A.**

2. Przykład zadania do części praktycznej egzaminu dla wybranych umiejętności z kwalifikacji MS.06 Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej

83-letnia pani Maria Zięba przebywa w domu pomocy społecznej. Ma syna, córkę i dwoje wnuków. Dzieci założyły własne rodziny, pracują zawodowo, mieszkają w miejscowości oddalonej od zakładu o 70 kilometrów. Wnuki przebywają za granicą i nie utrzymują kontaktu z babcią. Dzieci odwiedzają matkę sporadycznie. Podopieczna czuje się opuszczona, osamotniona, czuje niepokój, bardzo tęskni za rodziną. Pani Maria w obecnej chwili ma gorączkę, występuje duszność, kaszel z odkrztuszaniem, wymioty, które spowodowały zabrudzenie poszewki i poszwy. Nie może samodzielnie zmieniać pozycji ułożenia. Z powodu nietrzymania moczu i stolca podopieczna ma założone pieluchomajtki. Braki w uzębieniu sprawiają trudności w przyjmowaniu posiłków. Wypełnij kartę oceny sytuacji zdrowotnej, społecznej i potrzeb podopiecznej. Opracuj plan opieki długoterminowej oraz wykonaj zabieg zmiany bielizny pościelowej. Przed przystąpieniem do wykonania zabiegu zgłoś gotowość przez podniesienie ręki. Zadanie wykonaj na fantomie do nauki umiejętności higienicznych zgodnie z zasadami i procedurami uwzględniając przepisy bhp oraz ergonomię pracy opiekuna.

Czas przeznaczony na wykonanie zadania wynosi 120 minut.

Ocenie podlegać będą 3 rezultaty:

- karta oceny sytuacji zdrowotnej, społecznej i potrzeb osoby podopiecznej,
 - plan opieki długoterminowej,
 - zmieniona bielizna pościelowa
- oraz
- przebieg zabiegu częściowej zmiany bielizny pościelowej (poszwa, poszewka).

Karta oceny sytuacji zdrowotnej, społecznej i potrzeb podopiecznej

Oceniany element	Wynik oceny
Sytuacja zdrowotna osoby podopiecznej	
Sytuacja społeczna osoby podopiecznej	
Potrzeby osoby podopiecznej	

Plan opieki długoterminowej

Rozpoznany problem	Planowane działania

Kryteria oceniania wykonania zadania praktycznego będą uwzględniać:

- poprawność wykonania zabiegu zmiany bielizny pościelowej;
- jakość zmienionej bielizny pościelowej;
- poprawność wypełnienia karta oceny sytuacji zdrowotnej, społecznej i potrzeb osoby podopiecznej;
- poprawność dokonania oceny sytuacji zdrowotnej, społecznej i potrzeb osoby podopiecznej;
- poprawność wypełnienia planu opieki długoterminowej;
- poprawność rozpoznania problemów osoby podopiecznej;
- zgodność zaplanowanych działań z rozpoznanymi problemami;
- zgodność wykonania zabiegu zmiany bielizny pościelowej z algorytmem postępowania i procedurami;
- przestrzeganie zasad organizacji pracy i przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Inne zadania praktyczne z zakresu kwalifikacji *MS.06 Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej* mogą dotyczyć:

- wykonania toalety, kąpieli osoby podopiecznej;
- podawania posiłku, karmienia;
- mycia głowy osobie podopiecznej leżącej w łóżku;
- zaplanowania działań aktywizujących, pielęgnacyjnych;
- zaplanowania działań zapobiegających skutkom długotrwałego leżenia;
- harmonogramu organizowania czasu wolnego;
- wykonania pomiaru temperatury;
- wykonania okładu;
- wymiany pieluchomajtek;
- wykonania toalety przeciwoleżynowej.

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE OPIEKUN W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ - 341203.

1. CELE KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie opiekun w domu pomocy społecznej powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) rozpoznawania i oceniania stanu funkcjonowania fizycznego, psychicznego i społecznego osoby podopiecznej;
- 2) opracowywania indywidualnego planu procesu pomocy i opieki dla osoby podopiecznej przebywającej w instytucji opiekuńczo-leczniczej, uwzględniającego poziom możliwości psychofizycznych osoby podopiecznej oraz zasoby instytucji;
- 3) sprawowania opieki nad osobą podopieczną niesamodzielną, niepełnosprawną lub przewlekłe chorą oraz udzielanie jej wsparcia emocjonalnego;
- 4) utrzymywania sprawności i aktywizowanie podopiecznych we współpracy z zespołem terapeutycznym;
- 5) wspierania oraz motywowania osoby podopiecznej do podejmowania aktywnych form spędzania czasu wolnego umożliwiających samorealizację, rozwijających zainteresowania i usprawniających psychofizycznie oraz społecznie.

2. EFEKTY KSZTAŁCENIA

Do wykonywania wyżej wymienionych zadań zawodowych niezbędne jest osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na które składają się:

1) Efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów

(BHP). Bezpieczeństwo i higiena pracy

Uczeń:

- 1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią;
- 2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce;
- 3) określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 4) przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych;
- 5) określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy;
- 6) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka;
- 7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- 8) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;
- 9) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- 10) udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia.

(PDG). Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej

Uczeń:

- 1) stosuje pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- 2) stosuje przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego;
- 3) stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej;
- 4) rozróżnia przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży i powiązania między nimi;
- 5) analizuje działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży;
- 6) inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży;
- 7) przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;
- 8) prowadzi korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej;
- 9) obsługuje urządzenia biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;
- 10) planuje i podejmuje działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej;
- 11) planuje działania związane z wprowadzaniem innowacyjnych rozwiązań;
- 12) stosuje zasady normalizacji;
- 13) optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej.

(JOZ). Język obcy ukierunkowany zawodowo

Uczeń:

- 1) posługuje się zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiających realizację zadań zawodowych;
- 2) interpretuje wypowiedzi dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych artykułowane powoli i wyraźnie, w standardowej odmianie języka;
- 3) analizuje i interpretuje krótkie teksty pisemne dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych;
- 4) formułuje krótkie i zrozumiałe wypowiedzi oraz teksty pisemne umożliwiające komunikowanie się w środowisku pracy;
- 5) korzysta z obcojęzycznych źródeł informacji.

(KPS). Kompetencje personalne i społeczne

Uczeń:

- 1) przestrzega zasad kultury i etyki;
- 2) jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań;
- 3) potrafi planować działania i zarządzać czasem;
- 4) przewiduje skutki podejmowanych działań;
- 5) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania;
- 6) jest otwarty na zmiany;
- 7) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem;
- 8) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;
- 9) przestrzega tajemnicy zawodowej;
- 10) negocjuje warunki porozumień;
- 11) jest komunikatywny;
- 12) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów;

13) współpracuje w zespole.

2) Efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru medyczno-społecznego, stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów PKZ(MS.c)

PKZ(MS.c) Umiejętności stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodach: opiekunka środowiskowa, asystent osoby niepełnosprawnej, opiekun w domu pomocy społecznej, opiekun osoby starszej

Uczeń:

- 1) określa istotę procesów psychicznych i ich rolę w życiu człowieka;
- 2) określa wpływ procesów emocjonalno-motywacyjnych na sprawność działania człowieka;
- 3) wyjaśnia regulacyjną rolę osobowości człowieka w stosunkach z otoczeniem;
- 4) przestrzega zasad etyki i odpowiedzialności zawodowej;
- 5) charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia;
- 6) dobiera metody komunikowania się i negocjacji w różnych sytuacjach społecznych;
- 7) określa przyczyny stresu oraz stosuje konstruktywne sposoby radzenia sobie ze stresem i zapobiegania wypaleniowi zawodowemu;
- 8) określa procesy zachodzące w życiu społecznym oraz interpretuje zachowania społeczne zbiorowości i jednostki;
- 9) wyjaśnia zjawiska zachodzące we współczesnej kulturze społecznej wpływające na funkcjonowanie człowieka;
- 10) określa modele i funkcje rodziny;
- 11) określa cele i zadania polityki społecznej państwa;
- 12) określa środki i instrumenty polityki społecznej służące realizacji zasady równości i sprawiedliwości społecznej;
- 13) identyfikuje problemy i kwestie społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie;
- 14) dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych i kulturowych w kontekście jednostkowego, społecznego i kulturowego wymiaru wartości;
- 15) określa rolę diagnozy społecznej w rozwiązywaniu problemów społecznych;
- 16) rozpoznaje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grup;
- 17) określa oraz przewiduje skutki problemów wychowawczych i psychospołecznych osoby podopiecznej i jej rodziny;
- 18) stosuje przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych;
- 19) określa zakres oraz warunki korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej gwarantowanych przez państwo;
- 20) określa organizację domów pomocy społecznej w Polsce, uwzględniając zakres świadczonych usług;
- 21) posługuje się językiem migowym;
- 22) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań.

3) Efekty kształcenia właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie opiekun w domu pomocy społecznej

MS.06 Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej

1. Organizowanie prac opiekuńczo-wspierających u osoby podopiecznej

Uczeń:

- 1) posługuje się dokumentacją dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby podopiecznej;
- 2) rozpoznaje warunki życia osoby podopiecznej;
- 3) ocenia poziom możliwości psychofizycznych osoby podopiecznej;
- 4) ocenia możliwości i ograniczenia osoby podopiecznej w zaspokajaniu potrzeb biologicznych, psychicznych i społecznych wynikające z wieku i niepełnosprawności;
- 5) rozpoznaje i wykorzystuje zasoby środowiska rodzinnego oraz instytucjonalnego osoby podopiecznej;
- 6) rozpoznaje potrzeby i problemy osoby podopiecznej;
- 7) opracowuje plan pomocy i procesu opieki nad osobą podopieczną;
- 8) dobiera metody, techniki i narzędzia pracy do zaplanowanych działań opiekuńczych nad osobą podopieczną;
- 9) współpracuje z członkami zespołu terapeutycznego;
- 10) wykorzystuje metody i techniki zapobiegające skutkom długotrwałego stresu i przeciwdziałające wypaleniu zawodowemu osoby podopiecznej;
- 11) dokonuje systematycznej ewaluacji pracy z osobą podopieczną.

2. Wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających u osoby podopiecznej

Uczeń:

- 1) świadczy usługi opiekuńczo-wspierające zgodnie z procedurami i standardami opieki;
- 2) rozpoznaje symptomy zaburzeń psychofizycznych u osoby podopiecznej;
- 3) przeciwdziała zagrożeniom zdrowia i życia osoby podopiecznej;
- 4) udziela pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia i życia osoby podopiecznej;
- 5) dokonuje pomiaru parametrów życiowych osoby podopiecznej;
- 6) dobiera metody, techniki i narzędzia do wykonywanych czynności opiekuńczych i higienicznych wobec osoby podopiecznej;
- 7) wykonuje czynności opiekuńcze i higieniczne u osoby podopiecznej;
- 8) opiekuje się osobą podopieczną w terminalnej fazie choroby i udziela jej wsparcia emocjonalnego;
- 9) pomaga osobie podopiecznej w zaspokajaniu potrzeb biologicznych, psychicznych i społecznych;
- 10) pomaga osobie podopiecznej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza;
- 11) prowadzi profilaktykę przeciwdroźzynową u osoby podopiecznej;
- 12) przestrzega zasad i określa rodzaje i techniki wykonywania zabiegów przeciwzapalnych u osoby podopiecznej;
- 13) udziela pomocy w korzystaniu ze sprzętu ortopedycznego i udogodnień technicznych dla osób niepełnosprawnych;
- 14) przygotowuje osobę podopieczną do samoopieki, samopielęgnacji oraz prowadzenia zdrowego stylu życia;
- 15) pomaga osobie podopiecznej w organizowaniu gospodarstwa domowego w warunkach domu pomocy społecznej.

3. Aktywizowanie osoby podopiecznej do samodzielności życiowej

Uczeń:

- 1) inicjuje i podtrzymuje pozytywne relacje osoby podopiecznej z osobami z najbliższego otoczenia;
- 2) pomaga i udziela wsparcia w rozwiązywaniu problemów osobistych i społecznych osoby podopiecznej;
- 3) mobilizuje i wspiera osobę podopieczną w wyborze aktywnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających samorealizacji, z uwzględnieniem potrzeb i możliwości osoby podopiecznej;
- 4) mobilizuje i wspiera osobę podopieczną do aktywności w zależności od jej wieku, stanu jej zdrowia i niepełnosprawności;
- 5) aktywizuje ważne dla osoby podopiecznej osoby z najbliższego środowiska i współdziała z nimi;
- 6) pomaga osobie podopiecznej w korzystaniu z przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności;
- 7) wspomaga osobę podopieczną w usprawnianiu psychofizycznym.

3. WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE

Szkoła podejmująca kształcenie w zawodzie opiekun w domu pomocy społecznej powinna posiadać następujące pomieszczenia dydaktyczne:

- 1) pracownię umiejętności opiekuńczo-higienicznych, wyposażoną w: sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, odtwarzacz video, rzutnik pisma; łóżka szpitalne z pełnym wyposażeniem, fantomy do nauki czynności higienicznych, szafki i stoliki przyłóżkowe, wózek inwalidzki, parawan, sprzęt, urządzenia i przybory do wykonywania zabiegów higienicznych i czynności opiekuńczych u osoby leżącej i całkowicie unieruchomionej, udogodnienia dla chorych, takie jak poręcze i ławeczki; sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny, środki pomocnicze, fantomy osoby dorosłej i dziecka do resuscytacji krążeniowo-oddechowej, aparat do pomiaru ciśnienia, termometry, środki ochrony indywidualnej;
- 2) pracownię aktywizowania, wyposażoną w: sprzęt, materiały i przybory do zajęć plastyczno-technicznych, sprzęt, materiały i przybory do szycia oraz haftowania, sprzęt do gier i zabaw, sprzęt fotograficzny, kamerę, dyktafon, sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, odtwarzacz video, rzutnik pisma; zestaw płyt CD i DVD, rower stacjonarny, maty, materace, drabinki, ławeczki, piłki do gier zespołowych, piłki lekarskie, ciężarki, sprzęt do gimnastyki artystycznej;
- 3) pracownię wspomagania komputerowego działalności zawodowej, wyposażoną w: tablicę interaktywną z oprogramowaniem, stanowisko komputerowe (jedno stanowisko dla jednego ucznia), stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do Internetu, drukarkę, skaner, pakiety programów biurowych i graficznych.

Kształcenie praktyczne może odbywać się w: całodobowych domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczo-leczniczych, jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej dziennego pobytu oraz innych podmiotach stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół kształcących w zawodzie.

Szkoła organizuje praktyki zawodowe w podmiocie zapewniającym rzeczywiste warunki pracy właściwe dla nauczanego zawodu w wymiarze 8 tygodni (320 godzin).

4. MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO¹⁾

Efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów oraz efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru medyczno-społecznego stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów	240 godz.
<i>MS.06 Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie podopiecznej</i>	1000 godz.

¹⁾ W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując, z wyjątkiem szkoły policealnej dla dorosłych, minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli odpowiednio dla efektów kształcenia: wspólnych dla wszystkich zawodów i wspólnych dla zawodów w ramach obszaru kształcenia, stanowiących podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów oraz właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.